

PÕHIKOOLI AINEVALDKOND „VÕÕRKEELED”

Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2011. a määrus nr 1
„Põhikooli riiklik õppekava“ Lisa 8
(Vabariigi Valitsuse 23.03.2023 määruse nr 18 sõnastuses)

Põhikooli ainevaldkond „VÕÕRKEELED“ üldalused

1. Valdkonnapädevus

Võõrkeeleeõppe tulemusena kujuneb õpilastel eakohane võõrkeelepädevus vähemalt kahes võõrkeeles, mis tähendab, et õpilane:

- 1) mõistab ja vahendab võõrkeeles esitatut;
- 2) suhtleb eesmärgipäraselt ja olukohaselt nii kõnes kui ka kirjas;
- 3) loob ja esitab nii suuliselt kui ka kirjalikult eri liiki tekste;
- 4) tunneb õpitavat keelt kõnelevate piirkondade/kogukondade kultuuri;
- 5) mõistab oma kultuuri ja teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab keelelist ja kultuurilist mitmekesisust;
- 6) väärtustab võõrkeelte oskust ja on motiveeritud keeli õppima;
- 7) kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi, teadvustades nende võimalikke ohte;
- 8) omandab edasiseks keelte õppimiseks vajalikud oskused ja kohandab need enda vajadustele vastavaks.

2. Ainevaldkonna tundide jaotus õppeaineti ja klassiti

Ainevaldkonda kuuluvad A-võõrkeel, B-võõrkeel. A-võõrkeelena õpitakse inglise keelt, B-võõrkeelena saksa, vene või mõnda muud võõrkeelt.

A-võõrkeele õppimist alustatakse I kooliastmes ja B-võõrkeele õppimist II kooliastmes. A-võõrkeele valib kool, arvestades kooli võimalusi. B-võõrkeeled määratakse kooli õppekavas arvestusega, et õpilasele pakutakse võimalust valida kahe või enama võõrkeele vahel. B-võõrkeelte pakkumisel arvestatakse nii õpilaste soove kui ka kooli võimalusi.

Ainekavad on koostatud arvestusega, et kirjeldatud õpitulemused on saavutatavad heal tasemel järgmise tunni jaotuskava korral:

Õppeaine	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
A-võõrkeel	4	10+1*	9+1**
B-võõrkeel	0	3	9

*Inglise keel arvutis on lõimitud 6.klassi inglise keele ainekavasse, toetades digipädevuse arendamist.

** Kodulugu (Kadrina vald) on lõimitud 7. klassi inglise keele ainekavasse, mis omakorda toetab gümnaasiumi HUSO õppesuuna õppeaineid, nt „Kadrina kultuurilugu“.

3. Üldpädevuste saavutamine ja õppekava läbivate teemade käsitlemine ainevaldkonnas

Võõrkeelte ainevaldkonna eesmärk on tagada, et õpilastel kujuneks eri keeltes välja suutlikkus mõista, väljendada ja tõlgendada kontseptsioone, mõtteid, tundeid, fakte ja arvamusi nii suuliselt kui ka kirjalikult retseptiivseid ja produktiivseid osaoskusi mitmesugustes ühiskondlikes ja kultuurisituatsioonides, lähtudes nende vajadustest ja soovidest. Võõrkeelte ainevaldkonda kuuluvad õppeained avardavad igaüks eraldi ja kõik koos õpilaste suhtlusvõimalusi, aitavad neil mõista ja väärtustada mitmekeelelist ja -kultuurilist maailma ning kujundavad nende suutlikkust võõrkeeleoskust elukestvalt arendada. Valdkonnasisene ja -ülene lõiming toimub erinevate keelte õpetajate ja teiste aineõpetajate koostöös. Õpilasi suunatakse kasutama ühes keeles omandatud oskusi, et õppida teisi keeli ning luua seoseid ja tuua paralleele erinevate keelte ja teiste eluvaldkondade vahel (nt inglise keel arvutis 6.klassile, kodulugu inglise keeles 7.klassile, ülekoolilised ja aineülesed lõimingupäevad).

Võõrkeelte õpe lähtub Euroopa keeleõppe raamdokumendi ja selle sõsarväljaande põhimõtetest ning nendes kirjeldatud keeleoskustasemetest. Võõrkeelte õpitulemusi on raamdokumendile toetudes kirjeldatud ühtsetel alustel. Raamdokumendi põhimõtete rakendamine õppes võimaldab motiveerida õpilasi võõrkeeli õppima, suunata erineva edasijõudmisega õpilasi endale jõukohaseid õpieesmärke seadma ning saada läbipaistvat tagasisidet saavutatu kohta. Raamdokument näeb keeleõppe eesmärgina õppijate toimetulekut erinevates suhtlusolukordades, suutlikkust end väljendada ja täita eri ülesandeid, st eesmärgiks on suhtluspädevuse kujunemine.

Suhtluspädevus hõlmab raamdokumendi järgi kolme komponenti: keelelist, sotsiolingvistilist ja pragmaatilist pädevust. Keele grammatika ja sõnavara omandatakse keelt kontekstis eesmärgipäraselt kasutades ning järk-järgult jõutakse keelereeglite teadliku rakendamiseni. Sotsiolingvistilise pädevuse kaudu areneb õppija keelekasutuse olukohasus (viisakusreeglid, keeleregister jm) ning pragmaatilise pädevuse kaudu tema võime mõista, luua ja vahendada nii suulisi kui ka kirjalikke tekste.

Raamdokument rõhutab nii mitmekeelsuse kui ka mitmekultuurilisuse olulisust. Seetõttu arendatakse õpilastes oskust võrrelda oma ja teisi kultuure, leida nende sarnasusi ja erinevusi, mõista ning väärtustada kultuuride ja keelte eripära, olla salliv ning vältida eelarvamuslikku suhtumist võõrapärasesse. Suhtluspädevuse ja kultuuriteadlikkuse saavutamiseks suunatakse õpilasi tarbima vastava keele kultuuri ja aidatakse neil leida kontakte õpitava keele kõnelejatega, korraldades nt õppereise ja õpilasvahetusi või virtuaalkohtumisi. Teiste kultuuride tundmine aitab teadlikumalt tajuda oma keele ja kultuuri eripära. Võõrkeeleõpe nõuab avatud ning paindlikku meetodilist käsitust, et kohendada õpet õpilaste vajaduste järgi.

Õpilaskeskse võõrkeeleõppe tähtsamad põhimõtted on:

- 1) õpilase aktiivne osalemine õppetegevuses, tema teadlik ja loov võõrkeele kasutamine ning oma õpistrateegiate kujundamine;
- 2) õppematerjali sisu vastavus õpilase eale ja huvidele;
- 3) erinevate suhtluspädevust arendavate õppemeetodite rakendamine;

- 4) õpetaja kui õpilase koostööpartner ja nõustaja teadmiste ja oskuste omandamisel;
- 5) õppematerjalide avatus, nende kohandamine ja täiendamine õpilase eesmärkide, vajaduste ja huvide põhjal;
- 6) vigade käsitlemine õppimise loomuliku osana, nende parandamine vastavalt õppe eesmärgile.

Võõrkeelte õppimise kaudu toetatakse õpilastes kõigi riikliku õppekava üldosas kirjeldatud üldpädevuste arengut. Üldpädevuste saavutamist toetab valdkonnaüleselt õppeainete eesmärgipärane lõimimine teistesse valdkondadesse kuuluvate õppeainetega ning läbivate teemade õpilase jaoks tähenduslik käsitlemine. Selle tulemusel kujuneb õpilasel suutlikkus rakendada oma teadmisi ja oskusi erinevates olukordades, kujundada enda väärtushoiakuid ja -hinnanguid ning võimalus omandada ettekujutus ühiskonna kui terviku arengust. Seejuures on väga oluline süsteemne ja järjepidev koostöö aineõpetajate vahel.

Võõrkeeleõpetuse kaudu saab toetada teadmiste omandamist teistes ainevaldkondades ning ainetevaheliste seoste teadvustamist, seda eelkõige lõimitud aine- ja keeleõppe (LAK-õppe) elementide kasutamisega võõrkeeletundides. A-võõrkeeles on soovitatav kasutada valdkonnaüleseid LAK-õppe kursusi. Üldpädevuste kujundamine ning läbivate teemade käsitlemise ja lõimingu korraldamise põhimõtted määratakse kooli õppekava üldosas ja rakendamine täpsustatakse valdkonnakavas.

4. Õppekorralduse erisused

Kadrina Keskkooli võõrkeele õppesisu on sätestatud kooli valdkonnakavas, valiku teeb võõrkeeleõpetaja arvestusega, et iga kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud ning õpitulemused, üldpädevused, valdkonnapädevus oleksid saavutatud.

Kadrina Keskkoolis alustatakse A-võõrkeele õppega alates 2. klassist.

Võõrkeeleõpet kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, valdkonnapädevusest, kooliastme lõpuks taotletavatest teadmistest, oskustest ja hoiakutest ning õpitulemustest ja kooli õppekavas sätestatud õppesisust, kooliastmete õppe- ja kasvatustöö rõhuasetustest ning lõimingust teiste õppeainete (inglise keel arvutis, kodulugu inglise keeles) ja läbivate teemadega;
- 2) arvestatakse didaktika nüüdisaegsete käsituste ja ainevaldkonnas toimunud arenguga, võetakse arvesse kohalikku eripära (kodulugu inglise keeles) ning muutusi ühiskonnas;
- 3) taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevusteks;
- 4) võimaldatakse õpet nii individuaalselt kui ka koos teistega, kujundatakse õpiharjumusi ja -oskusi, suunatakse tegema valikuid, et toetada õpilaste kujunemist aktiivseiks ning iseseisvaks õppijaiks;

- 5) arvestatakse õpilaste individuaalseid eripärasid ja pakutakse neile diferentseeritud sisu ja raskusastmega ning sobivat pingutust nõudvaid ülesandeid, mis toetavad individualiseeritud käsitlust ning suurendavad õpimotivatsiooni, reageeritakse õpiraskustele ning pakutakse õpiabi;
- 6) kasutatakse autentset keelematerjali ning nüüdisaegset õppekirjandust, sh digimaterjale ja -vahendeid;
- 7) võimaldatakse siduda õpet koolivälise eluga, et kogu ainekäsitus oleks võimalikult eakohane, tähenduslik ja elulähedane, andes õpilasele võimaluse jätkata õpinguid emakeelest erinevas keskkonnas, olemaks konkurentsivõimeline tulevases tööelus;
- 8) võimaldatakse osaleda erinevates võõrkeelsetes projektides (näiteks Erasmus+, e-twinning jne).

5. Ainevaldkondlikud hindamise erisused

Hindamine on õppeprotsessi osa, mille kaudu toetatakse õpilase õppimist ja arengut. Hindamisel saadakse ülevaade õpitulemuste saavutusest ja õpilase individuaalsest arengust ning toetatakse selle kaudu õpilase kujunemist positiivse minapildi ja adekvaatse enesehinnanguga ennastjuhtivaks õppijaks, tekitatakse huvi võõrkeelte õppimise vastu ning luuakse alus elukestvatele võõrkeeleõppele. Hindamise abil saab õppija tagasisidet oma edenemise kohta õppimisel ja õpistrateegiate valikuteks. Õpetaja saab teavet oma õpetamise tulemuslikkuse kohta ning sisendit nii õppetegevuse kui ka iseenda pädevuste arendamiseks.

Rakendatakse nii diagnostilist, kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist, mida esitatakse nii sõnaliste hinnangute kui ka numbriliste hinnatena. Diagnostilise hindamise käigus selgitatakse välja õpilaste eelteadmiste ja oskuste tase, ainealased väärarusaamad ja spetsiifilised õpiraskused, et kavandada järgnevat õppimist ja õpetamist. Õppeprotsessi käigus rakendatakse kujundavat hindamist, kus õpilane saab suulist ja kirjalikku tagasisidet nii õpetajalt kui ka kaasõpilastelt oma õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta. Kokkuvõttev hindamine toimub õppeperioodi või mahuka õppeteema lõpul, et kontrollida õppetöös püstitatud eesmärkide saavutamist ja riikliku õppekavaga sätestatud õpitulemuste saavutatust. Kokkuvõttev hinne võib kujuneda õppeperioodi jooksul toimunud hindamise tulemusena, seejuures arvestatakse, et hinnatel võib sõltuvalt töö mahust ja raskusastmest olla erinev kaal.

Alates esimesest kooliastmest kaasatakse õpilane hindamisprotsessi nii oma töö hindamisel kui ka kaasõpilaste tagasisidestamisel. Õpilasele on õppeprotsessi alguses teada, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ning millised on hindamise kriteeriumid. Õpilast suunatakse õppeprotsessi käigus oma õppimist ja püstitatud eesmärkide saavutamist analüüsima ja reflekteerima.

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest, hindamise nõuded ja korraldus, sh mittedumbrilise hindamise kasutamine ja mujal õpitu arvestamine täpsustatakse kooli õppekavas.

5.1 Hindamine 1. kooliastmes (2.-3. klass)

Õpilase teadmisi ja oskusi hinnatakse vastavalt ainekava õpitulemustele arvestades õpilase hariduslikke erivajadusi. Õpilase teadmisi ja oskusi hinnatakse peamiselt suuliste vastuste ja praktilise tegevuse alusel. Sõnavara ja keelestruktuuride omandamist hinnatakse selle järgi, kui võrd õpilane neid kuulates ja lugedes ära tunneb ning kõnes ja kirjas kasutada oskab.

2.klassis toimub hindamine arvestuslikult, kasutades 2-pallist hindamisskaalat: “arvestatud” (AR) või “mittearvestatud” (MA). 3.klassis on hindamine trimestrite lõikes vastavuses Kadrina Keskkooli hindamisjuhendile. Hindamise põhiline eesmärk on õpilase innustamine ja tema õpimotivatsiooni ning õpioskuste kujunemise toetamine. Kasutatakse sõnalisi hinnanguid, mis toovad esile õpilase tugevused ja edusammud. Õpilane õpib õpetaja juhendamisel ise oma tööle hinnangut andma. Hindamisel arvestatakse õpilase hariduslikke erivajadusi.

Õpilast teavitatakse trimestri alguses, mida ja millal hinnatakse ning missugused on hindamisvahendid ja -kriteeriumid. Hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult.

Järelevastamine ja järeltööde sooritamine toimub vastavalt Kadrina Keskkooli hindamisjuhendile.

5.2 Hindamine põhikooli 2. astmes (4.-6. klass)

Hindamine toimub trimestrite lõikes vastavuses kooli hindamisjuhendiga. Hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult ning õpilane saab õppetöö käigus tagasisidet (või edasisidet) kas suulise või kirjaliku sõnalise hinnangu või hinde vormis kõigi osaoskuste kohta. Ülesande eesmärgist lähtuvalt hinnatakse kas ühte kindlat või mitut keeleoskuse aspekti (nt sisu, ülesehitust, sõnavara, kõne ladusust, grammatika õigsust).

Hinnatakse tööprotsessi ning õpilase panustamist vastavalt kooli hindamisjuhendile pöörates tagasiside andmisel tähelepanu eelkõige sellele, mida õpilane on hästi teinud. Hindamisel arvestatakse õpilase hariduslikke erivajadusi.

Lõimitud valikainet „Inglise keel arvutis” 6.klassis hinnatakse trimestrite lõikes, kasutades 2-pallist hindamisskaalat: “arvestatud” (AR) või “mittearvestatud” (MA).

Õpilast teavitatakse trimestri alguses, mida ja millal hinnatakse ning missugused on hindamisvahendid ja -kriteeriumid. Hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult.

Järelevastamine ja järeltööde sooritamine toimub vastavat Kadrina Keskkooli hindamisjuhendile.

5.3 Hindamine põhikooli 3. astmes (7.-9. klass)

Hindamine toimub trimestrite lõikes vastavuses Kadrina Keskkooli hindamisjuhendiga. Õpilast teavitatakse trimestri alguses, mida ja millal hinnatakse ning missugused on hindamisvahendid ja -kriteeriumid. Hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult. Õpilane saab tagasi- ja edasisidet suulise või kirjaliku sõnalise hinnangu või hinde vormis. Olenevalt ülesande eesmärgist hinnatakse kas ühte kindlat või mitut keeleoskuse aspekti. Hindamisel arvestatakse esitluse ülesehitust, sisu, sõnavara, hääldust, grammatikat. Hindamise oluline eesmärk on õpilase innustamine, õpimotivatsiooni toetamine, õpioskuste ja keeleoskuse kujundamine. Kasutatakse ka enesehindamist ja kaaslastele hinnangu andmist.

Kasutatakse ülesandeid, mis hõlmavad erinevaid osaoskusi (nt projektitööd, iseseisev lugemine jmt). Hindamisel kasutatakse ka enesehindamist ja kaaslastele hinnangu andmist. Õpilane seab koostöös õpetajaga endale õpieesmärged ning annab oma teadmiste ja oskuste hinnangu. Õpilane annab õpetaja juhendamisel hinnangu õppele ning oma tööle õpitavas keeles. Hindamisel arvestatakse õpilase hariduslikke erivajadusi.

Oluline on õpilase jätkuv innustamine, tema õpimotivatsiooni toetamine ning õpioskuste kujundamine.

Lõimitud valikainet „Kodulugu inglise keeles” 7. klassis hinnatakse trimestrite lõikes, kasutades 2-pallist hindamisskaalat: “arvestatud” (AR) või “mittearvestatud” (MA). Õpilast teavitatakse trimestri alguses, mida ja millal hinnatakse ning missugused on hindamisvahendid ja -kriteeriumid. Hinnatakse kõiki osaoskusi kas eraldi või lõimitult. Järelevastamine ja järeltööde sooritamine toimub vastavat Kadrina Keskkooli hindamisjuhendile.

6. Õppekeskkonna erisused

Kool korraldab õppe:

- 1) viisil, kus luuakse üksteist austav, vastastikku hooliv ja toetav, turvaline, kiusamis- ja vägivallavaba õppekeskkond, mis rajaneb usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel ning kus märgatakse ja tunnustatakse kõiki õpilase pingutusi ja õpiedu;
- 2) soovitatavalt rühmades, mille suurus on kuni 15 õpilast;
- 3) soovitatavalt ruumis, kus on võimalik liikumist eeldavateks tegevusteks (nt rühmatööd, õppemängud) inventari ümber paigutada ning kus saab vajadusel kasutada digitehnoloogiat, -keskkondi ja -materjale;
- 4) rakendatakse mitmekesiseid ja kombineeritud õppemeetodeid ning aktiivsust, loovust, koostööd ja tagasisidet soodustavaid õppetegevusi, kujundatakse õpiharjumusi ja -oskusi;
- 5) kasutades ka kooliväliseid füüsiliseid ja digiõppekeskkondade võimalusi, nt muuseumid, näitused, teater, kino, kontserdid, õpilasvahetus, õppereiseid, kohtumised välisriikide esindajatega, et rakendada õppimist toetavaid ja mitmekesistavaid õppevorme (nt projekt-, õues- ja reisiõpe);
- 6) arvestatakse õpilaste eelteadmisi, huvisid, individuaalseid eripärasid ja -võimeid, kasutatakse diferentseeritud sisu ja sobivat pingutust nõudvaid ülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud ja õpilasele tähenduslikku käsitlust, reageeritakse õpiraskustele ning pakutakse õpiabi;
- 7) taotletakse mõõdukat ja ühtlaselt jaotuvat õpikoormust, mis soodustab motivatsiooni ning jätab aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 8) tegeldakse probleemikeskselt ja kogemuspõhiselt eluliste nähtuste ja olukordadega, seostatakse oskusi igapäevaelu ja jätkuõpingutega.